Lietas arhīva Nr. KA05-0088-18/13
ECLI:LV:VAT:2018:0614.11170003518.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Madonā 2018.gada 14.jūnijā

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente R.Liepiņa
tiesneses Dz.Apine un E.Sudāre

izskatīja apelācijas kārtībā rakstveida procesā krimināllietu sakarā apsūdzētā /pers. D/ apelācijas sūdzību par Gulbenes rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu, ar kuru

/pers. D/, personas kods /personas kods/,

- atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem;
- atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 312.panta un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Piemērojot Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un šī panta 1.[1]punktu (domājams – daļu) un 2.punktu (domājams – daļu), galīgais sods noteikts, sodus daļēji saskaitot - brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Ņemot vērā pēc 2017.gada 28.aprīļa sprieduma neizciesto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, galīgais sods pēc spriedumu kopības noteikts – brīvības atņemšana uz pieciem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 6 (sešiem) gadiem.

Noklausījusies tiesneses- referentes ziņojumu un pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa

konstatēja:

Ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē, šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos:

2018.gada 26.janvārī ap plkst.11.37 /pers. D/ vadīja transportlīdzekli - automašīnu BMW 320D, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, /apdzīvotas vietas nosaukums/pa vietējas nozīmes ceļu /ceļa nosaukums/3.kilometrā bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām, kas noteiktā kārtībā ir atņemtas, atrodoties alkohola ietekmē: izelpojamā gaisa pārbaudē konstatēta alkohola koncentrācija 2,99 promiles.

Šādas /pers. D/darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas.

Turklāt ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos:

ar Gulbenes rajona tiesas 2017.gada 28.aprīļa spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 312.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 10 mēnešiem un 6 dienām. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2017.gada 3.augustā. 2018.gada 26.janvārī ap plkst. 11.37 apsūdzētais bez tiesībām vadīt transportlīdzekli, jo tiesības noteiktā kārtībā bija atņemtas ar iepriekšminēto tiesas spriedumu, vadīja transportlīdzekli - automašīnu BMW 320D, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, /apdzīvotas vietas nosaukums/pa vietējas nozīmes ceļu /ceļa nosaukums/3.kilometrā bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām, ar to izvairoties no tiesas piespriestā tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Šādas /pers. D/darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 312.panta.

Pirmās instances tiesā lieta skatīta bez pierādījumu pārbaudes, jo apsūdzētais /pers. D/ savu vainu viņam izvirzītajās apsūdzībās atzinis pilnībā un piekritis pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētais /pers. D/, kurš spriedumu pārsūdz daļā par pamatsodu, lūdzot to mīkstināt. Apsūdzētais uzskata, ka viņam noteikts pārāk bargs sods. Nepiekrīt, ka viņa personība, it sevišķi nedzēstā sodāmība, būtu par pamatu Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas nepiemērošanai attiecībā pret viņu un soda veida -brīvības atņemšanas piemērošanai. Apsūdzētais apelācijas sūdzībā norādījis, ka Krimināllikuma 46.panta trešajā daļā esot noteikts, ka nosakot soda mēru, jāņem vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi. Lūdz ņemt vērā, ka viņam ir atbildību mīkstinošs apstāklis – savas vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana, un nav atbildību pastiprinošu apstākļu. Tieši tāpēc uzskata, ka attiecībā pret viņu varētu tikt piemērota īslaicīga brīvības atņemšana gan par katru noziedzīgo nodarījumu atsevišķi, gan arī nosakot galīgo sodu.

Apsūdzētais un prokurors nav pieteikuši noraidījumu tiesas sastāvam un nav izteikuši iebildumus lietas iztiesāšanai rakstveida procesā.

Apgabaltiesai nerodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā vainu, līdz ar ko tiesa nesaskata pamatu lietas izskatīšanas robežu paplašināšanai un atzīst, ka lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā pēc tajā esošajiem materiāliem.

Prokurors H.Brasovs izteicis viedokli par apsūdzētā apelācijas sūdzību. Prokurors uzskata, ka /pers. D/ iesniegtā sūdzība nav pamatota un ir noraidāma sekojošu apsvērumu dēļ. Lemjot jautājumu par /pers. D/ nosakāmo sodu par katru noziedzīgo nodarījumu, pirmās instances tiesa esot ievērojusi Krimināllikuma 35.pantā noteiktajam soda mērķim izvirzītās prasības, bet lemjot par nosakāmā soda veidu un mēru, ievērojusi Krimināllikuma 46.panta nosacījumus. Prokurors, atsaucoties uz Krimināllikuma 46.panta 2. un 3.daļu, norādījis, ka, ievērojot to, ka /pers. D/ par analoga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu jau iepriekš sodīts ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem, divus tīšus noziedzīgus nodarījumus izdarījis sešu mēnešu laikā pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, pamatots esot pirmās instances tiesas secinājums, ka soda mērķi nav iespējams panākt, piemērojot kādu no alternatīvajiem sodiem. Par Krimināllikuma 312.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. D/ līdzīgos apstākļos jau ticis piemērots brīvības atņemšanas sods. Par nākamo noziedzīgo nodarījumu nosakot sodu īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, kā to lūdz sūdzības iesniedzējs, tiktu pārkāpti soda noteikšanas principi. Ņemot vērā, ka konstatēts viens atbildību mīkstinošs un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, apsūdzētajam neesot likumīga pamata piemērot minimālo sodu, līdz ar ko brīvības atņemšanas sods uz četriem mēnešiem esot samērīgs pēc visiem kritērijiem un tā turpmākai mīkstināšanai nav juridiska pamata. Bez tam, ņemot vērā, ka /pers. D/ izdarījis noziedzīgus nodarījumus, kas vērsti gan pret satiksmes drošību, gan pret

jurisdikciju, sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības esot pamatoti noteikts, piespriestos sodus daļēji saskaitot.

Novērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus, iepazinusies ar prokurora H.Brasova viedokli, apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētā apelācijas sūdzība par soda mīkstināšanu ir nepamatota un noraidāma, taču pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. D/ noteikto galīgo sodu, jo pirmās instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma Vispārīgās daļas pantus.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. D/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu un notiesāts par to, ka vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē un par to, ka izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas. Viņa darbībām dots pareizs juridiskais vērtējums.

Nosakot apsūdzētajam /pers. D/ soda veidu, pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteikto ņemusi vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

/pers. D/ izdarīja divus mazāk smagus noziegumus.

Vērtējot apsūdzētā personību, pirmās instances tiesa spriedumā pareizi norādījusi, ka no krimināllietā esošās IeM Informācijas centra izdrukas redzams, ka apsūdzētais /pers. D/ šāda veida noziegumus izdarījis jau iepriekš: apsūdzētais ar /pilsēta/rajona tiesas spriedumu notiesāts 2017.gada 28.aprīlī pēc Krimināllikuma 312.panta ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem un ar transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz 4 gadiem 10 mēnešiem un 6 dienām, atbrīvots pēc soda izciešanas 2017.gada 28.augustā. Jauni noziedzīgi nodarījumi izdarīti jau pēc pieciem mēnešiem nedzēstas sodāmības laikā.

Turklāt pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas, tas ir, par transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē, un pēc Krimināllikuma 312.panta /pers. D/ ir bijis notiesāts arī ar /pilsēta/rajona tiesas 2015.gada 13.oktobra spriedumu, kad sodīts ar piespiedu darbu uz 280 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem, kā arī ar /pilsēta/rajona tiesas 2017.gada 5.janvāra spriedumu, kad sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem (l.l. 30., 31.).

Ievērojot minēto, pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka līdz šim piemērotie sodi nav atturējuši apsūdzēto no jaunu analogu noziegumu izdarīšanas, un tāpēc viņš sodāms ar brīvības atņemšanas sodu. Arī apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. D/ par analogu noziegumu izdarīšanu jau ticis sodīts gan ar piespiedu darbu, gan ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, taču tas viņu nav atturējis no jaunu noziegumu izdarīšanas, viņš pamatoti sodīts ar panta sankcijā paredzēto bargāko sodu – brīvības atņemšanu.

Apsūdzētais apelācijas sūdzībā nepamatoti norādījis, ka pirmās instances tiesa nav konstatējusi ne viņa atbildību mīkstinošus, ne atbildību pastiprinošus apstākļus.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu /pers. D/ savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izteikto nožēlu par izdarīto atzinusi par viņa atbildību mīkstinošu apstākli.

Pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par /pers. D/ atbildību pastiprinošu apstākli atzinusi to, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Apgabaltiesas ieskatā, nosakot soda apmēru, tiesai atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi jāņem vērā, ievērojot soda veida vidējo lielumu un motivēti jāizvēlas mazāks vai lielāks soda apmērs. Tādējādi tiktu sekmēta vienveidīga sodu politika par līdzīgiem nodarījumiem, kā arī panākta sodu individualizācija. Apgabaltiesa norāda, ka atbildību pastiprinoša apstākļa esamība ir pamats bargāka soda mēra noteikšanai, nekā gadījumā, ja tāds netiktu konstatēts.

Apsūdzētajam /pers. D/ par katru noziedzīgo nodarījumu noteikto brīvības atņemšanas sodu uz 4 mēnešiem, kas ir mazāks par pantu sankcijās paredzēto šī soda veida vidējo apmēru, nevar uzskatīt par pārāk bargu, līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka to samazināšanai nav pamata.

Apgabaltiesa konstatēja, ka pirmās instances tiesa, nosakot /pers. D/ sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, nepareizi piemērojusi Krimināllikuma Vispārīgās daļas pantu. Apsūdzētais /pers. D/ izdarīja divus noziedzīgus nodarījumus, līdz ar to galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības viņam bija nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, nevis saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, kā to sprieduma rezolutīvajā daļā norādījusi pirmās instances tiesa. Līdz ar to spriedums šajā daļā ir atceļams un taisāms jauns spriedums.

Ievērojot tiesību teorijā un judikatūrā atzīto principu, apgabaltiesa atzīst, ka nosakot /pers. D/ sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, piespriestie sodi ir daļēji saskaitāmi.

Apgabaltiesa konstatēja, ka pirmās instances tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā norādījusi, ka /pers. D/ galīgais sods pēc spriedumu kopības tiek noteikts, "ņemot vērā pēc 2017.gada 28.aprīļa sprieduma neizciesto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu", taču nav norādījusi, kādas tiesas spriedums tiek ņemts vērā, kā arī nav norādījusi, vai neizciestais papildsods tiek pieskaitīts pilnībā vai daļēji, līdz ar to spriedums ir atceļams arī šajā daļā.

Ar /pilsēta/rajona tiesas 2017.gada 28.aprīļa spriedumu, kas stājās spēkā 2017.gada 3.augustā, /pers. D/ bija notiesāts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 10 mēnešiem 6 dienām. Brīvības atņemšanas sodu apsūdzētais izcietis pilnībā, no soda izciešanas vietas atbrīvots 2017.gada 28.augustā, kad arī sāka izciest piespriesto papildsodu (l.l. 30.). Tā kā apsūdzētajam /pers. D/ šajā kriminālprocesā piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis, viņš līdz krimināllietas izskatīšanai apelācijas instances tiesā turpināja izciest papildsodu - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, un uz 2018.gada 14.jūniju no šī papildsoda ir izcietis 9 mēnešus 16 dienas, neizciestais papildsods – 4 gadi 20 dienas.

Apgabaltiesa atzīst, ka galīgais sods pēc spriedumu kopības /pers. D/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, pie soda, kas noteikts ar šo spriedumu, daļēji pievienojot papildsodu, kas nav izciests pēc /pilsēta/rajona tiesas 2017.gada 28.aprīļa sprieduma, ņemot vērā Krimināllikuma 51.panta 1.[1]daļā un otrajā daļā noteikto. Tā kā no pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas dienas līdz lietas izskatīšanai apelācijas instances tiesā ir pagājuši četri mēneši, un šajā laikā /pers. D/ turpināja izciest ar iepriekšējo spriedumu noteikto papildsodu, un ņemot vērā to, ka apelācijas instances tiesa nav tiesīga pasliktināt apsūdzētā stāvokli, apgabaltiesa atzīst, ka pie soda, kas noteikts ar šo spriedumu, daļēji pievienojams papildsods, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma, un galīgais papildsoda termiņš apsūdzētajam nosakāms uz 5 gadiem 8 mēnešiem.

Pamatojoties uz teikto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.[1]daļas 2.punktu, 564.pantu, apgabaltiesa

nosprieda:

Gulbenes rajona tiesas 2018.gada 14.februāra spriedumu atcelt daļā par /pers. D/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo, pirmo prim un otro daļu. Spriedumu atcelt daļā, ar kuru noteikts galīgais sods pēc spriedumu kopības, ņemot vērā pēc 2017.gada 28.aprīļa sprieduma neizciesto papildsodu –transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības /pers. D/ noteikt, piespriestos sodus daļēji saskaitot – brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, sodam, kas noteikts ar šo spriedumu, daļēji pievienot papildsodu, kas nav izciests pēc /pilsēta/rajona tiesas 2017.gada 28.aprīļa sprieduma, un galīgo sodu pēc spriedumu kopības /pers. D/ noteikt – brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem 8 mēnešiem, tiesību ierobežošanas laiku rēķinot no šī sprieduma taisīšanas dienas.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.
Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2018.gada 14.jūnija.

Tiesnese referente R.Liepiņa

Tiesnese Dz.Apine

Tiesnese E.Sudāre